Länsstyrelsen Östergötland

Beslut om skyddsjakt på dovhjort

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av beslut som är daterat den 25 september 2025. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 14566-2025.

Avsändare är Länsstyrelsen Östergötland.

Beslut

Länsstyrelsen Östergötland beslutar att meddela tillstånd till skyddsjakt efter dovhjort till och med den 31 augusti 2027.

Med stöd av tillståndet får högst 2 200 individer fällas.

Jakt enligt beslutet får endast ske inom följande kommuner i Östergötlands län: Finspång, Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik, Linköping, Åtvidaberg och Kinda.

Med benämningen dovhjort enligt beslutet menas samtliga individer av dovhjort (hjort, hind och kalv).

I enlighet med Länsstyrelsens föreskrifter 05FS 2025:5 får jakten bedrivas under hela dygnet.

Dovhjort som fälls med stöd av beslutet tillfaller jakträttshavaren. Jakten ska bedrivas enligt villkoren nedan.

Med stöd av 59 § jaktförordningen förordnar Länsstyrelsen att beslutet gäller även om det överklagas.

Villkor

- Jakträttshavaren ska ha lämnat sitt tillstånd till jakten innan den påbörjas.
- Jakt med stöd av detta beslut får endast ske på jordbruksmark med odlad gröda där dovhjortarna befaras bidra till allvarliga skador.
- Jakten får bedrivas efter dovhjort som uppträder i flock om minst fem individer.
- Vuxna handjur får inte fällas under tidsperioden 21 oktober – 15 november.
- Vuxna hindar får inte fällas under perioden 1 maj – 31 augusti.
- Hind som åtföljs eller kan antas åtföljas av kalv får ej fällas under tidsperioden 1 september – 30 september.
- Jakten får endast bedrivas som smyg- eller vaktjakt.
- Innan skyddsjakt bedrivs ska den som jagar med stöd av detta tillstånd kontrollera att dovhjort finns kvar att fälla via Länsstyrelsens hemsida. Skyddsjakt efter dovhjort | Länsstyrelsen Östergötland
- Ingen utfodring får ske närmre än 200 meter från odlad gröda, förutom åtling för vildsvin.
- Rapporteringsskyldighet ska fullgöras enligt nedan, senast 7 dagar efter att dovhjort fällts.

Rapporteringsskyldighet

Rapportering är en skyldighet för jakt som sker enligt detta beslut. Rapporten ska skickas till Länsstyrelsen via formuläret på Länsstyrelsens webbplats. Skyddsjakt efter dovhjort | Länsstyrelsen Östergötland

Rapporten ska innehålla följande:

- Rapportörens namn
- Om djur har fällts utanför ordinarie jakttid på dygnet

- E-post till rapportören och aktuell lantbrukare där dovhjort fällts
- Datum då dovhjort fälldes
- Fastighetsbeteckning och kommun där dovhjorten fällts
- Typ av gröda där dovhjort fällts
- Antal hjortar, hindar eller kalvar som fällts
- Hornstorlek på fällt handjur
- Bedömd effekt av skyddsjakten

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen bedömer att det finns ett omfattande regionalt behov av skyddsjakt efter dovhjort, främst för att minska risken för allvarliga skador på jordbruksgrödor. Behovet avser möjlighet att med hjälpmedel jaga dovhjort under hela dygnet samt att kunna bedriva jakt efter dovhjort under de tider på året då jakt annars inte är tillåtet. Länsstyrelsen beslutade under likartade omständigheter den 16 november 2023 (Diarienummer: 14611–2023) om skyddsjakt efter dovhjort. Tillstånd för skyddsjakten gällde under perioden 16 november 2023 till 31 augusti 2025, där 1500 dovhjortar fick fällas. I april 2025 hade samtliga dovhjortar fällts och Länsstyrelsen fattade då ett beslut om tillägg att ytterligare 350 dovhjortar fick fällas under den resterande perioden. Tillägget omfattade dock inte Motala kommun då behovet av skyddsjakt bedömdes som litet. Den 22 augusti 2025 hade samtliga dovhjortar fällts och jakten avlystes då den totala kvoten om 1850 dovhjortar fällts. Dovhjortarna har fällts i samtliga kommuner som beslutet gäller men flest i Åtvidabergs och Linköpings kommun. Enligt inskickade rapporter fälldes flest dovhjortar under perioderna mars – maj samt juli – augusti.

Östergötland har stora populationer av dovhjort, där populationerna är ojämnt spridda över länet. Fördelningen av de fällda dovhjortarna med stöd av tidigare skyddsjaktsbeslut (Länsstyrelsens beslut med diarienummer 14611–2023 samt tilläggsbeslut 6874–2025) var 35 procent kalvar, 45 procent hjortar och 20 procent hindar. Avskjutningen kan jämföras med statistik från Viltdata för den sammantagna jakten efter dovhjort under jaktåren 2021 – 2023. Där var fördelningen 42 procent kalvar, 26 procent hjortar och 32

procent hindar. Under perioden 2021 - 2023 fälldes det i genomsnitt cirka 13 200 dovhjortar per jaktår i länet.

Statistik om viltskador på gröda har samlats in av SCB under 2014, 2020 och 2023. Denna statistik baseras på formulär och intervjuer besvarade av jordbruksföretag. Enligt undersökningen har skördebortfallet för spannmål i Östergötland orsakat av dovhjort ökat. Från 932 ton 2014, 3 160 ton 2020 till 4 780 ton 2023. För slåttervall visar samma underlag en ökning från 1 172 ton 2014, 10 586 ton 2020 till 28 675 ton 2023.

Gällande antalet trafikolyckor med dovhjort inblandat har antalet trafikolyckor på väg ökat från 498 under år 2015 till 944 under år 2024.

Länsstyrelsen har flera uppdrag som syftar till att underlätta vad det gäller regler och villkor, att viltförvaltningen ska vara tydlig och förutsägbar samt att öka den regionala livsmedelsproduktionen. Länsstyrelsen har kännedom om att läget är ansträngt för många av länets livsmedelsproducenter. Läget har förvärrats ytterligare till följd av det rådande omvärldsläget.

Länsstyrelsen har genomfört dialogmöten med Svenska Jägareförbundet och Lantbrukarnas riksförbund i Östergötland för utvärdering av föregående genomförd skyddsjakt och under beredning och handläggning av ärendet.

Lantbrukarnas riksförbund (LRF) är positiva till ett nytt beslut om skyddsjakt på dovhjort i Östergötland för att förhindra allvarlig skada i lantbruket. Skador i växande gröda påverkar i stor utsträckning lönsamhet och även hållbarhet i odlandet. Det är viktigt att insatta resurser i odling växlar ut i förväntad skörd och att lantbrukare ska kunna odla de grödor som produktionsinriktningen kräver. LRF har fått bra respons från medlemmar att skyddsjakten fungerar och gör stor skillnad för enskilda lantbrukare.

Svenska Jägareförbundet Östergötland (JFÖ) ser skyddsjakt som ett verktyg för att skydda lantbrukets grödor, men är negativt inställda till generella skyddsjaktsbeslut. Skyddsjakten måste tydligt riktas mot att minska skador där behovet är störst – inte fungera som en parallell ordinarie jakt. JFÖ anser att skyddsjakten endast bör tillåtas när förebyggande åtgärder prövats utan att få effekt, endast inriktas mot årskalvar samt att skyddsjakten ska begränsas till perioden 1 april – 30 september. JFÖ framför vidare att målet är att skydda grödor - inte att öka avskjutningen och framhäver vikten av god

kommunikation mellan markägare och jägare för att skyddsjakten ska fungera på ett effektivt sätt. I grunden är det dock en välplanerad förvaltning – med rätt insatser och ibland högre lokal avskjutning under ordinarie jakttid – som bäst minskar trycket på lantbruket, snarare än en fortsatt generell skyddsjakt.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer att det för enskilda markägare och lantbrukare fortsatt föreligger risk för allvarlig skada på gröda orsakat av dovhjort i de kommuner i Östergötlands län som innefattas av detta beslut. Länsstyrelsens bedömning grundar sig på utvärdering av tidigare genomförd skyddsjakt, dialog med intresseorganisationer och brukare samt dovhjortens täthet. Länsstyrelsen bedömer vidare att det fortsatt kommer finnas ett stort behov av skyddsjakt för att förebygga skada på gröda.

I länets förvaltningsplan för klövvilt framgår bland annat målsättningar om klövviltets påverkan i trafiken och på jordbruket i Östergötland. Där framgår bland annat följande målsättningar för perioden 2024 – 2028:

- Trenden för antalet viltolyckor ska vändas och minska under planperioden.

- Klövviltet ska sammantaget förvaltas så att skador på gröda inte motverkar möjligheten att nå målen i länets livsmedelsstrategi. Länet ska sträva mot att skördebortfall i grödor högst ska vara 4 % på gårdsnivå. Det ska vara möjligt att välja gröda utifrån marknadens och gårdens behov.

- Klövviltstammarna ska inte försvåra hållning av tamdjur så att påverkan leder till nedläggelse av yrkesmässig djurhållning eller förlust av beteshävd och igenväxning av odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden.

Länsstyrelsen anser att skyddsjakt enligt detta beslut är i linje med ovanstående målsättningar för klövviltet i Östergötland.

Behovet av jakt utanför dygnets ordinarie jakttid på dovhjort är stort och har ökat de senaste åren. Länsstyrelsens bedömning är att behov av jakt under hela dygnet kommer vara fortsatt högt och att det därmed är motiverat att jakt enligt detta beslut ska tillåtas under hela dygnet.

Sedan 2022 bedrivs redan i stor utsträckning den jakt som innefattas av detta beslut i form av enskilda skyddsjaktsbeslut eller skyddsjaktsbeslut beslutat på myndighetens initiativ. De enskilda ansökningar som handlagts har visat på väl grundat behov till skyddsjakt och har nästan uteslutande bifallits. Vidare ska skyddsjakten inte vara beståndsreglerande, utan ska bedrivas i störande syfte på enstaka djur på jordbruksmark med odlad gröda där de befaras bidra till allvarlig skada.

I Östergötland är fördelningen av inkomna skyddsjaktsansökningar och nyttjande av myndighetens beslut geografiskt koncentrerade till områden med hög dovhjortstäthet. Skyddsjakt enligt detta beslut är motiverat för att skydda grödor i kommuner där erfarenhet visar att allvarliga skador förekommer. Om behov för skyddsjakt som kräver tillstånd av Länsstyrelsen uppstår utanför beslutat område kommer detta hanteras som tidigare med enskilda beslut.

Östergötland har stora populationer av dovhjort och arten är kategoriserad som livskraftig enligt rödlistningen. Länsstyrelsen bedömer att det beslutade uttaget på maximalt 2 200 djur under två år med jakt enligt villkor inte riskerar att äventyra upprätthållandet av dovhjortens gynnsamma bevarandestatus. Jämförelsevis fälldes enligt statistik från viltdata totalt 26 709 dovhjortar i Östergötland under jaktåren 2022/2023 och 2023/2024. Utifrån dessa siffror omfattar Länsstyrelsens beslut cirka 8 procent av den totala avskjutningen.

Länsstyrelsen har flera uppdrag som syftar till att stödja livsmedelproduktionen och sträva att efterfölja Livsmedelsstrategin. Länsstyrelsen är medveten om att situationen för lantbruket i allmänhet har blivit mer ansträngd, vilket påverkar omfattningen på de negativa konsekvenser som skador kan orsaka jordbruksföretag. I handläggningen av enskilda skyddsjaktsbeslut krävs alltid att sökande redovisar om andra lämpliga lösningar. Erfarenheterna från handläggningen av dessa ärenden visar att det nästan uteslutande inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt. Med kunskap från hantering av enskilda skyddsjakter bedömer Länsstyrelsen att ingen annan lämplig lösning finns. Länsstyrelsen finner det skäligt att ge tillstånd till skyddsjakt på 2 200 dovhjortar för att förhindra allvarlig skada på gröda inom sju kommuner i Östergötlands län.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Jaktlag 1987:259

7 § Om det på grund av ett viltbestånds storlek finns påtagliga risker för trafikolyckor eller för allvarliga skador av vilt, får den myndighet som regeringen bestämmer besluta om jakt för att förebygga eller minska dessa risker.

I myndighetens beslut skall bestämmas hur jakten skall bedrivas och om den skall ske genom jakträttshavarens försorg, om han har åtagit sig det, eller genom särskilt utsedda jägare. I beslutet skall också bestämmas hur det skall förfaras med djur som dödas eller fångas vid jakten.

Jaktförordning 1987:905

24 § Frågor om jakt enligt 7 § jaktlagen (1987:259) prövas av länsstyrelsen för arten dovhjort.

23 a § Beslut om jakt som avses i § 24 får meddelas för att förhindra allvarlig skada på gröda om

- Det inte finns någon annan lämplig lösning

- Det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde

9 § Dovhjort får med skjutvapen jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som smyg eller vaktjakt.

Om tillstånd till jakt ges enligt 24 § jaktförordningen prövas frågan om undantag från första stycket av den myndighet som beslutar om jakten.

Länsstyrelsen får meddela föreskrifter om undantag från första stycket. Förordning (2021:334).

9 b § I föreskrifter eller beslut som avses i 11, 14 och 15 §§, 20 § 2 samt 21, 23 a–23 d, 24, 24 c, 29 och 31 §§ ska det anges

1. vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,

2. vilka medel och metoder som får användas,

3. vilken tid och vilket område som avses,

4. de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och

5. den kontroll som kommer att ske.

59 § Polismyndigheten, länsstyrelsen och Naturvårdsverket får förordna att beslut enligt denna förordning skall gälla utan hinder av att det har överklagats. Förordning (1994:108).

Information

Länsstyrelsen förbehåller sig rätten att återkalla eller revidera detta beslut.

Länsstyrelsen informerar om att dovhjortar räknas som årskalvar till och med 1 juni året efter deras födelse.

Från och med 1 augusti 2023 är det tillåtet att använda lampa, mörkersikte och termiskt sikte på kulgevär om jakt efter hjort är tillåtet dygnet runt. Vid sådan jakt får termiskt sikte endast användas i öppen terräng, vid åtelplats eller annan känd skjutplats.

Möjlighet att bedriva skyddsjakt på enskilt initiativ fortskrider enligt bilaga 4 i jaktförordningen.

För att uppnå maximal skrämseleffekt bör skyddsjakten ske i kombination med andra förebyggande åtgärder som till exempel, mänsklig närvaro, uppsättning och förflyttning av skrämselfigurer och skott i marken mm. Dessutom bör endast ett djur fällas per skottillfälle.

Skyddsjakt är endast en kortsiktig lösning, för att i framtiden undvika skador orsakade av dovhjort bör andra åtgärder vidtas så som, samordnad förvaltning med intilliggande fastigheter, skrämsel eller ändrade jaktrutiner.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 50 00 eller via e-post ostergotland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 14566-2025 i ämnesraden för e-post.

Du kan överklaga beslutet

Se information nedan hur du kan överklaga beslutet.

Upplysning om kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att detta beslut ska delges genom kungörelse. Kungörelseannons införs i Post- och Inrikes Tidningar. Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen Östergötland, Korsningen Storgatan 23 och S:t Larsgatan 28 i Linköping.

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från datum för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom tio dagar införts i tidning enligt ovan.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Marie Larsson med vilthandläggare Markus Grenestam som föredragande. I handläggningen av ärendet har också länsjurist Marielle Hellman medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Naturvårdsverket
Polismyndigheten Region Öst
Jägareförbundet Östergötlands län
Jägarnas Riksförbund Östergötland
Viltförvaltningsdelegationen Östergötlands län
Lantbrukarnas Riksförbund Östergötland
Hushållningssällskapet Östergötland
Finspångs kommun
Norrköpings kommun
Söderköpings kommun
Valdemarsviks kommun
Linköpings kommun
Åtvidabergs kommun
Kinda kommun
Älgförvaltningsgrupp 1
Älgförvaltningsgrupp 2

Älgförvaltningsgrupp 3
Älgförvaltningsgrupp 4
Älgförvaltningsgrupp 5
Älgförvaltningsgrupp 6
Älgförvaltningsgrupp 7
Älgförvaltningsgrupp 8

Bilaga

Överklagandehänvisning Naturvårdsverket

Du kan överklaga beslutet hos Naturvårdsverket

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Naturvårdsverket.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Östergötland antingen via e-post; ostergotland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 30 oktober 2025. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Naturvårdsverket som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, ostergotland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 50 00. Ange diarienummer 14566-2025.